

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 10. Aralık 2021
Sayı : 2904

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) son dönemde ardı ardına yaşanan ve vatandaşlarımızın hayatına mal olan tren kazaları ile gündeme gelmektedir. Bununla beraber sıkça değiştirilen genel müdürleriyle de gündeme gelen TCDD’de yönetsel sürekliliğe ilişkin de kaygılar artmaktadır. Ayrıca kurumun yıldan yıla artan zararları da dikkate alındığında kurumda ciddi bir yönetim krizi yaşandığı algısı güçlenmektedir. TCDD’de sürekli hale gelen yönetsel değişikliklerin gerekçelerinin incelenmesi, kurumdaki kadrolaşma iddialarının yerinde araştırılması ve kurumun önemli boyutlara ulaşan zararlarının sebeplerinin incelenerek gerekli önlemlerin alınması için Anayasanın 98’inci ve TBMM İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırma Komisyonu açılmasını arz ve teklif ederiz.

M. 2
Ahmet Vahit Bekrioglu
Manisa Mu.
Fethi AŞKEL
Fethi AŞKEL
İstanbul Mu.

Arslan ÖZEL
Antalya Mu.

Özgür KARABAT
İstanbul Milletvekili

Kemal ZERBEK
Samsun Mu.
Özgür KARABAT

Azrahan
Veli Ağbaba
Malatya Mu.

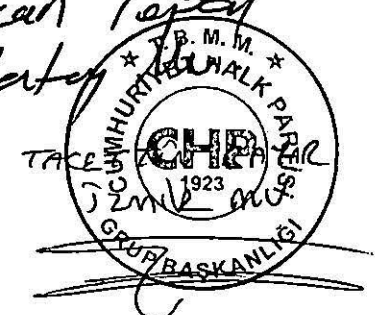
Nazır Cihangir İSLAM
İstanbul Milletvekili

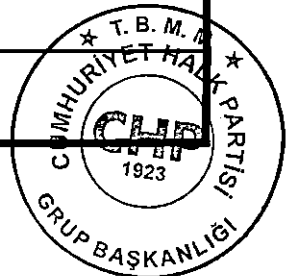
Mürsel Albay
Muğla Mu.

Kadir Durmaz
Cehat Mu.

Serkan Topal
Hatay Mu.

Abdullah Tutar
Adıyaman Mu.

[illegible]

GENEL GEREKÇE

Ulaşım ulusal ve uluslararası çapta bir hizmet alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu anlamda sektör, ekonomik kaynakların kullanımı, uluslararası ilişkiler, mal ve hizmet akışlarının düzenlenmesi ve ulaştırma sürecinin sürekliliği ile ulaşımın niteliği gibi kavramlarla ilişkili olmaktadır. Diğer yandan istihdam yönüyle de ekonominin büyümesinde de etkili olmaktadır.

Ülkemizde Cumhuriyet'in kuruluşundan itibaren ulaşım büyük önem verilmiş daha ilk yıllarda temel ulaştırma sistemi konumunda olan demiryolları, milli ekonominin olmazsa olmazı olarak değerlendirilmiştir. Kuşkusuz Cumhuriyet'in kalkınma hamlesinde sanayi üretimi ve ağının, doğrudan ulaşım ile olan ilişkisi de gözetilmeye çalışılmıştır. Başta yer altı kaynaklarının çıkarıldıkları yerler ile sanayi bölgeleri entegre edilerek önemli bir kalkınma hamlesi gerçekleştirilmiştir.

Demiryolu yatırımlarına ağırlık verilmesinde maliyetin önemli bir etkisi olmuştur. Mesela demiryolunda platform genişliği 13.7 m. olan çift hatlı ve sinyalizasyonlu bir demiryolunun ortalama maliyeti 2 milyon 850 bin dolar/km. iken kapasite ve standartları açısından aynı baza getirilen (3x2) şeritli otoyolun maliyet ortalaması 8 milyon dolar/km. olmaktadır.¹

20 yıllık AKP iktidarı, ulaşım da anlayış olarak karayoluna ağırlık vermiş ve bu yatırımlara büyük bütçeler ayrılmıştır. Bu anlayışın devamı olarak kurumsal yönetim de sürekli değişiklikler yaşanmakta, neredeyse her yıl yapılan genel müdür atamaları ile yukarıdan aşağıya doğru tüm yönetsel kademeler değişmektedir. Bu durum kurumsal sürekliliğin hayati olduğu taşımacılık sektörü açısından ciddi zaaf ve riskler barındırmaktadır.

Yönetsel sürekliliğin sağlanamaması TCDD'yi sürekli kazalarla, bitirilemeyen yeni hatlarla, sinyalizasyon sistemlerinin yetersizliğiyle, çözüm üretilmeyen alt ve üstyapı problemleriyle gündeme getirmeye başlamıştır. Tüm bunlar yetmezmiş gibi kurum her yıl zarar açıklamakta, kurum zararı yıldan yıla katlanmaktadır. Kurumun sadece 2020 yılındaki zararı bir önceki yıla göre yüzde 51 artarak 3 milyar 866 milyon 423 bin TL'ye dayanmıştır. Sadece son üç yıllık zararı ise 8 milyar 971 milyon 281 bin TL'ye ulaşmıştır.

¹ T. ALATAŞ-E.T. SOMUNKIRAN, Türkiye'de Demiryolu Ulaşımının Sorunları ve Çözüm Önerileri, Fırat Üniv. İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, 2018, s. 4 (Kaynak: www.imo.org.tr)

Kurumda tüm bunlar yaşanırken sorunların faturası alt düzeyde personele kesilmekte, böylece sorunların gerçek kaynakları ortaya konulamadığı için çözüm diye sunulan yaklaşımlar da bir yarar sağlamamaktadır.

Bu kapsamda, TCDD'nin ve TCDD Taşımacılık AŞ'nin yıldan yıla artan zararlarının nedenlerinin araştırılması, yapılan yatırımlar ve anlaşmaların gözden geçirilmesi, yaşanan yönetsel sorunların tespit edilmesi, ülkemizde demiryolu taşımacılığının geliştirilmesi yönünde yurt içinde ve yurt dışında ne gibi adımlar atılabileceğinin yerinde incelenmesi amacıyla Anayasanın 98'inci ve TBMM İktüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırma Komisyonu açılmasını arz ve teklif ederiz.

